

5780 Sjabbat Bo - Gebruik je vrijheid goed

Na de *makat bechorot*, toen Phara'o Mosje en het volk eindelijk zijn toestemming had gegeven om te vertrekken, gebiedt Mosjé onze voorouders: Niemand mag zijn huis verlaten de volgende ochtend. En de reden daarvoor was, dat buiten was het gevaarlijk. De *Masjchiet*, de vernietiging lag op de loer.

Want bevrijding heeft een gevaar in zich, nieuw herwonnen vrijheid kan leiden tot verschrikkelijke zaken. Dit hebben we gezien in de jongste geschiedenis. En dit hebben we gezien bij de bevrijding van Europa, nu 75 jaar geleden.

Mosjé wist dat thuis blijven en wachten tot men goed georganiseerd Egypte zou verlaten, noodzakelijk was. En daarom schreef hij een beracha voor, die de Joden in hun huizen die nacht, voor het slapen gaan, konden zeggen.

Deze beracha zeggen wij nog steeds twee keer per avond. Zowel in Maariew als in nachtlajnen: de beracha van *Hasjkiwénoe*.

“Laat ons rustig slapen, rustig opstaan, geef ons goede raad (!), redt ons van de Satan die voor en achter ons, bescherm onze uittocht en aankomst vanaf nu en voor altijd..”

Allemaal gedachten die horen bij dat moment. Het is dan ook goed te begrijpen dat de Talmoed (Berachot 4b) op de vraag hoe het kan dat wij 's ochtends na de beracha *Ga'al Jisrael* meteen Sjemone Esré beginnen terwijl we 's avonds dan nog de beracha van *Hasjkiwénoe* toevoegen, antwoordt: deze beracha is een '*geoela ariechtà* – een verlengde ge'oela. Namelijk de bevrijding die begon met middernacht en pas verder ging bij het ochtendgloren.

En dat om te voorkomen dat men geen '*eetza towa*' - goede raad zou volgen en de vrijheid verkeerd zou gebruiken.

Nu dat we stil staan bij 75 jaar vrijheid (en Baroeg Hasjém, leven we in vrijheid!) is het aan ons om na te gaan of we onze vrijheid met '*eetza towa*' - goede raad gebruiken.